

Dokument s plenarne sjednice

A9-0210/2022

19.7.2022

IZVJEŠĆE

o gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji u EU-u: Osmo izvješće o
koheziji
(2022/2032(INI))

Odbor za regionalni razvoj

Izvjestiteljica: Constanze Krehl

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	21
MIŠLJENJE ODBORA ZA PRORAČUNE	23
MIŠLJENJE ODBORA ZA POLJOPRIVREDU I RURALNI RAZVOJ	28
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	36
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	37

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji u EU-u: Osmo izvješće o koheziji (2022/2032(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke 2. i 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU),
- uzimajući u obzir članak 4., članak 162., članke od 174. do 178. i članak 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te finansijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za finansijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike¹ (Uredba o zajedničkim odredbama),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu²,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju³,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1059 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o posebnim odredbama za cilj „Europska teritorijalna suradnja (Interreg)” koji se podupire iz Europskog fonda za regionalni razvoj i iz instrumenata za financiranje vanjskog djelovanja⁴,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013⁵,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2020/460 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. ožujka 2020. o izmjeni uredaba (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013 i (EU) br. 508/2014 s obzirom na posebne mjere za mobilizaciju ulaganja u zdravstvene sustave država članica i u druge sektore njihovih gospodarstava u odgovoru na izbijanje bolesti COVID-19 (Investicijska inicijativa kao odgovor na koronavirus)⁶,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1305/2013. Europskog parlamenta i Vijeća od 17.

¹ SL L 231, 30.6.2021., str. 159.

² SL L 231, 30.6.2021., str. 60.

³ SL L 231, 30.6.2021., str. 1.

⁴ SL L 231, 30.6.2021., str. 94.

⁵ SL L 231, 30.6.2021., str. 21.

⁶ SL L 99, 31.3.2020., str. 5.

prosinca 2013. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005⁷,

- uzimajući u obzir paket „Spremni za 55 %” koji je Komisija donijela 14. srpnja 2021.,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”)⁸,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/2116 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o financiranju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike te upravljanju njome i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1306/2013⁹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2022/562 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. travnja 2022. o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013 i (EU) br. 223/2014 u pogledu djelovanja kohezijske politike za izbjeglice u Europi (CARE)¹⁰,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1755 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. listopada 2021. o uspostavi pričuve za prilagodbu Brexitu¹¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2020/461 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. ožujka 2020. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 2012/2002 radi pružanja finansijske pomoći državama članicama i zemljama koje pregovaraju o pristupanju Uniji ozbiljno pogodenima izvanrednim stanjem velikih razmjera u području javnog zdravlja¹² (Fond solidarnosti Europske unije – FSEU),
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije¹³,
- uzimajući u obzir Komisijin prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 29. svibnja 2018. o mehanizmu za uklanjanje pravnih i administrativnih prepreka u prekograničnom kontekstu, (COM(2018)0373),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 4. veljače 2022. naslovljenu „Osmo izvješće o koheziji: kohezija u Europi do 2050.” (COM(2022)0034),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 3. svibnja 2022. naslovljenu „Stavljanje ljudi na prvo mjesto, osiguravanje uključivog i održivog rasta, oslobođanje potencijala najudaljenijih regija EU-a” (COM(2022)0198),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 30. lipnja 2021. naslovljenu „Dugoročna vizija za ruralna područja EU-a – Do 2040. ostvariti jača, povezana, otporna i

⁷ SL L 347, 20.12. 2013., str. 487.

⁸ SL L 243, 9.7.2021., str. 1.

⁹ SL L 435, 6.12.2021., str. 187.

¹⁰ SL L 109, 8.4. 2022., str. 1.

¹¹ SL L 357, 8.10. 2021., str. 1.

¹² SL L 99, 31.3.2020., str. 9.

¹³ SL L 433 I, 22.12. 2020., str. 1.

prosperitetna ruralna područja” (COM(2021)0345),

- uzimajući u obzir Amsterdamski pakt kojim se uspostavlja Plan EU-a za gradove koji su na neformalnom sastanku održanom 30. svibnja 2016. u Amsterdalu odobrili ministri EU-a odgovorni za urbana pitanja,
- uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava, koji su Parlament, Vijeće i Komisija proglašili 17. studenoga 2017. u Göteborgu,
- uzimajući u obzir izvješće Međuvladinog panela UN-a o klimatskim promjenama naslovljeno „Klimatske promjene 2022.: ublažavanje klimatskih promjena”,
- uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija od 10. prosinca 2020. naslovljeno „Strategija EU-a za ruralnu revitalizaciju”¹⁴,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 18. rujna 2020. o ulozi strukturne i kohezijske politike EU-a u poticanju transformacije gospodarstva na inovativan i pametan način¹⁵,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 25. ožujka 2016. naslovljeno „Uloga kohezijske politike u borbi protiv nejednakosti u novom programskom razdoblju nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19. Komplementarnosti i moguća preklapanja s Mechanizmom za oporavak i otpornost i nacionalnim planovima oporavka”¹⁶,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 27. travnja 2021. o ulozi socijalne ekonomije u otvaranju radnih mjeseta i provedbi europskog stupa socijalnih prava¹⁷,
- uzimajući u obzir Preporuku Komisije (EU) 2021/402 od 4. ožujka 2021. o učinkovitoj aktivnoj potpori zapošljavanju nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (EASE)¹⁸,
- uzimajući u obzir inicijativu Komisije Novi europski Bauhaus pokrenutu 14. listopada 2020.,
- uzimajući u obzir Komisijinu Inicijativu za nadoknađivanje zaostatka (poznatu i pod nazivom Inicijativa za regije koje zaostaju) pokrenutu 2015.,
- uzimajući u obzir UN-ove ciljeve održivog razvoja utvrđene u rujnu 2015. u okviru Programa održivog razvoja do 2030.,
- uzimajući u obzir sporazum usvojen 12. prosinca 2015. u Parizu (Pariški sporazum) na 21. zasjedanju Konferencije stranaka Okvirne konvencije UN-a o klimatskim promjenama (COP 21),

¹⁴ SL C 37, 2.2.2021., str. 16.

¹⁵ SL C 429, 11.12. 2020., str. 153.

¹⁶ SL C 517, 22.12.2021., str. 1.

¹⁷ SL C 286, 16.7.2021., str. 13.

¹⁸ SL L 80, 8.3. 2021., str. 1.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. ožujka 2022. o kohezijskoj politici kao instrumentu za smanjenje razlika u zdravstvenoj zaštiti i povećanje prekogranične suradnje u području zdravstva¹⁹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. ožujka 2022. o ulozi kohezijske politike u promicanju inovativne i pametne preobrazbe i regionalne povezanosti IKT-a²⁰,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. veljače 2022. o izazovima za urbana područja u razdoblju nakon pandemije bolesti COVID-19²¹,
- uzimajući u obzir Rezoluciju od 14. rujna 2021. Prema snažnijem partnerstvu s najudaljenijim regijama EU-a²²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. lipnja 2021. o rodnoj dimenziji u kohezijskoj politici²³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. svibnja 2021. o preokretanju demografskih trendova u regijama EU-a uz pomoć instrumenata kohezijske politike²⁴,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. ožujka 2021. o kohezijskoj politici i regionalnim strategijama za okoliš u borbi protiv klimatskih promjena²⁵,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. ožujka 2018. o regijama koje zaostaju u EU-u²⁶,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. lipnja 2018. o kohezijskoj politici i kružnom gospodarstvu²⁷,
- uzimajući u obzir završno izvješće Konferencije o budućnosti Europe i njezine preporuke,
- uzimajući u obzir studiju naslovljenu „EU Lagging Regions: state of play and future challenges“ (Regije koje zaostaju u EU-u: trenutačno stanje i budući izazovi)²⁸,
- uzimajući u obzir Pregled Revizorskog suda br. 01/2020 o praćenju potrošnje sredstava u području klime u proračunu EU-a,
- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,

¹⁹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0058.

²⁰ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0059.

²¹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2022)0022.

²² SL C 117, 11.3. 2022., str. 18.

²³ SL C 67, 8.2.2022., str. 16.

²⁴ SL C 15, 12.1.2022., str. 125.

²⁵ SL C 494, 8.12.2021., str. 26.

²⁶ SL C 162, 10.5.2019., str. 24.

²⁷ SL C 28, 27.1. 2020., str. 40.

²⁸ Studija – „Regije koje zaostaju u EU-u: trenutačno stanje i budući izazovi“, Resorni odjel za strukturnu i kohezijsku politiku, Glavna uprava za unutarnju politiku, rujan 2020.

- uzimajući u obzir mišljenja Odbora za razvoj i Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za regionalni razvoj (A9-0210/2022),
- A. budući da je u posljednjem finansijskom razdoblju od 2014. do 2020. kohezijska politika, kao glavna politika u području javnih ulaganja, bila zasluzna za pružanje potpore za više od 1,4 milijuna poduzeća, doprinos izgradnji 1 544 km željezničkih pruga i sigurnijih cesta, pružanje pomoći za 45,5 milijuna osoba prilikom integracije na tržiste rada i za povećanje BDP-a u najnerazvijenijim regijama za do 5 %;
- B. budući da su tijekom pandemije rizik od nezaposlenosti, povećanja siromaštva i razlike među spolovima bili posebno izraženi u slabije razvijenim regijama EU-a; budući da je rodno uvjetovana razlika u zaposlenosti bila gotovo dvostruko veća od razlike u zaposlenosti razvijenijih regija;
- C. budući da je kohezijska politika, iako nije krizni instrument, više puta i učinkovito pomogla regijama da učinkovito odgovore na hitne situacije i asimetrične šokove kao što su kriza uzrokovana bolešcu COVID-19, Brexit i trenutačna izbjeglička kriza prouzročena ruskom invazijom u Ukrajini, među ostalim pružanjem potpore državama članicama koje su na prvoj liniji kada je riječ o prihvatu izbjeglica; budući da ta hitna pomoći, međutim, ne bi smjela ugroziti strateški pristup cijelog razdoblja financiranja jer je kohezijska politika sama po sebi dugoročna investicijska politika;
- D. budući da je iznimno važno da se buduća kohezijska politika oblikuje na temelju strategije koja se slijedi tijekom cijelog razdoblja financiranja, koja bi se, međutim, mogla ponovno procijeniti i prilagoditi tijekom revizije sredinom provedbenog razdoblja;
- E. budući da, iako razvijene regije istočnog dijela EU-a sustiju ostatak EU-a, nekoliko regija sa srednjim dohotkom i slabije razvijenih regija bilježe gospodarsku stagnaciju ili pad, što upućuje na to da su upale u tzv. „razvojnu zamku”; budući da bi se pri raspodjeli sredstava trebao uzeti u obzir razvoj razlika ne samo među državama članicama nego i unutar njih;
- F. budući da je podloga konvergencije bio snažan rast u slabije razvijenim regijama, ali će se korist koju imaju od nižih troškova i povrata ulaganja vjerojatno s vremenom smanjiti; budući da će slabije razvijene regije morati potaknuti obrazovanje i osposobljavanje, povećati ulaganja u istraživanje i inovacije te poboljšati kvalitetu svojih institucija, uz nastavak ulaganja u infrastrukturu, kako bi se održao stabilan rast, izbjegla zamka razvoja, premostio jaz u povezivosti te osigurao pristup kvalitetnim uslugama i pristojnim životnim uvjetima;
- G. budući da je broj osoba kojima prijeti siromaštvo i socijalna isključenost pao između 2012. i 2019., dok je 20 % ukupnog stanovništva EU-a i dalje izloženo riziku od siromaštva i socijalne isključenosti;
- H. budući da se kvaliteta infrastrukture, pružanje usluga, pristup zdravstvenoj skrbi i prijevozu te rješenja za mobilnost znatno razlikuju između urbanih i ruralnih regija;
- I. budući da su gradovi i funkcionalne urbano-ruralne veze važni pokretači lokalnog i

regionalnog razvoja, kohezije te pravedne tranzicije;

- J. budući da rastući troškovi sirovina i građevinskih materijala imaju izravan negativan učinak na mnoge infrastrukturne projekte koje financira EU i da ugrožavaju njihovu provedbu;
- K. budući da je demografski pad izraženiji u ruralnim regijama i da će do 2050. 50 % stanovništva EU-a živjeti u regiji s malobrojnijim i starijim stanovništvom; budući da će ta kretanja vjerojatno utjecati na potencijal rasta, i pristup uslugama u ruralnim područjima; budući da je, s obzirom na starenje stanovništva, ključno uključiti mlađe generacije u budući razvoj njihovih regija;
- L. budući da odljev mozgova nerazmjerne pogađa slabije razvijene regije i da će taj fenomen, ako se ne riješi, imati dugoročne i trajne učinke na budućnost Unije;
- M. budući da je kohezijska politika od ključne važnosti za državna ulaganja jer osigurava više od polovice ukupnih sredstava za javna ulaganja u nekim državama članicama; budući da bi potpora koja se pruža putem europskih strukturnih i investicijskih fondova trebala biti dodatak javnim rashodima država članica, a ne zamjena za njih;
- N. budući da bi cilj ugljično neutralne Europe najkasnije do 2050. trebao biti povezan s ciljem poštene i pravedne tranzicije; budući da je onečišćenje zraka i vode općenito i dalje previsoko u mnogim slabije razvijenim regijama; budući da sve regije EU-a moraju imati važnu ulogu u suočavanju s izazovima klimatskih promjena s pomoću mjera koordiniranih s okolnim regijama;
- O. budući da se povećao regionalni inovacijski jaz i da su razlike u obrazovanju, osposobljavanju i vještinama između razvijenijih i slabije razvijenih regija često velike; budući da su dotacije za vještine posebno koncentrirane u regijama glavnih gradova i da je došlo do velikog jaza između urbanih i ruralnih područja;
- P. budući da se inicijativom Novi europski Bauhaus preobrazbom izgrađenog okoliša europski zeleni plan povezuje sa životnim prostorima u urbanim i ruralnim područjima;
- Q. budući da i dalje postoje razlike u brzini digitalne tranzicije diljem Europe; budući da su brze internetske veze dostupne samo dvama od triju stanovnika grada i jednom od šest stanovnika ruralnih područja;
- R. budući da cijene stambenih nekretnina i energije rastu, što pokazuje potrebu za jeftinijim socijalnim stanovima i ubrzanom obnovom stambenih nekretnina radi borbe protiv energetskog siromaštva;
- S. budući da je postignut znatan napredak u pogledu zapošljavanja i socijalne uključenosti, no regionalne razlike i dalje su veće nego prije finansijske krize 2008.; budući da bi kohezijska politika trebala pružiti učinkovite odgovore za suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti, otvaranje radnih mjesta i rast, povećanje konkurentnosti, promicanje ulaganja u obrazovanje, uključujući digitalno obrazovanje, zdravstvo, istraživanje i inovacije, borbu protiv klimatskih promjena i rješavanje demografskih izazova; budući da kohezijska politika može ispuniti sve te zadaće samo ako je utemeljena na solidnom financiranju;

- T. budući da regije i područja navedena u članku 174. UFEU-a zahtijevaju posebnu pozornost; budući da bi trebalo nastaviti s posebnim mjerama i dodatnim financiranjem za rijetko naseljena najudaljenija i najsjevernija područja kako bi se ublažile ozbiljne i trajne prirodne i demografske poteškoće tih regija;
- U. budući da bi se kohezijska politika trebala provoditi u skladu s načelima dobrog upravljanja i uz potpuno poštovanje zajedničkih vrijednosti EU-a utvrđenih u članku 2. UFEU-a, Povelji EU-a o temeljnim pravima i Europskom kodeksu ponašanja za partnerstvo; budući da se vladavina prava s vremenom pogoršala u nekoliko država članica; budući da bi kohezijska politika trebala doprinijeti jačanju demokracije i vladavine prava;
- V. budući da su pandemija bolesti COVID-19 i trenutačne geopolitičke napetosti potvrdile potrebu da se razmotri okvir gospodarskog upravljanja, uključujući privremenu suspenziju (do 2023.) i reviziju Pakta o stabilnosti i rastu, te da se predviđi mogućnost da se javna potrošnja država članica te regionalnih i lokalnih vlasti u okviru kohezijske politike u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova ne bi trebala smatrati nacionalnim ili ekvivalentnim strukturnim rashodima kako je definirano u Paktu o stabilnosti i rastu;
- W. budući da proračun FSEU-a nije ni približno dovoljan za pružanje odgovarajućeg odgovora na velike prirodne katastrofe i izražavanje europske solidarnosti s regijama pogodenima katastrofama; budući da će ta neusklađenost rasti zbog očekivanog povećanja broja prirodnih katastrofa koje proizlaze iz klimatskih promjena i koje će dovesti do drastičnih promjena u životima ljudi; budući da doprinosi iz fondova EU-a obuhvaćaju samo obnovu postojećeg stanja infrastrukture i opreme, dok dodatne troškove ponovne izgradnje struktura otpornijih na klimatske promjene moraju (su)financirati države članice;
1. uvjeren je da kohezijska politika može nastaviti ispunjavati svoju sadašnju ulogu ključnog elementa za ulaganje i otvaranje radnih mjesta, ulogu instrumenta za smanjivanje regionalnih i međuregionalnih razlika te ulogu mehanizma solidarnosti za sve regije EU-a samo ako raspolaže solidnim financiranjem koje se temelji na načelima partnerstva i višerazinskog upravljanja; naglašava da to podrazumijeva osiguravanje najmanje iste razine financiranja kao u finansijskom razdoblju 2021. – 2027., također u svjetlu očekivane recessije, nadopunjeno proračunskim sredstvima Fonda za pravednu tranziciju (FPT II); podsjeća da su za nove izazove potrebna nova sredstva i traži da se kohezijska politika dopuni novim proračunskim sredstvima kako bi se državama članicama i regionalnim vlastima omogućilo da se suoče s različitim izazovima i krizama koji pogađaju Uniju;
 2. napominje da države članice mogu podnijeti propisno obrazložen zahtjev za dodatnu fleksibilnost u trenutačnom okviru Pakta o stabilnosti i rastu za javne ili istovrsne strukturne rashode, uz potporu javne uprave sufinanciranjem ulaganja aktiviranih u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Kohezijskog fonda (KF) i Fonda za pravednu tranziciju (FPT); podsjeća da pri definiranju fiskalne prilagodbe u okviru preventivnog ili korektivnog dijela Pakta o stabilnosti i rastu Komisija mora pažljivo ocijeniti taj zahtjev na način koji odražava stratešku važnost ulaganja koja se sufinanciraju iz EFRR-a, KF-a i FPT-a;

3. ponovno potvrđuje svoju snažnu predanost kohezijskoj politici, koja je dio pravne stečevine i koja je stoga neodvojiva od europskog projekta i temelji se na načelu solidarnosti među državama članicama i regijama; ističe da se kohezijska politika pokazala modernim i fleksibilnim alatom koji se može brzo primijeniti u hitnim situacijama; naglašava da bi izvorni cilj kohezijske politike, odnosno promicanje i podupiranje „sveukupnog skladnog razvoja” njezinih država članica i regija, trebao ostati ključna uloga programa kohezijske politike; međutim, ističe da kohezijska politika ne bi trebala postati izvor financiranja kojim bi se nadoknadili nedostaci u proračunskoj fleksibilnosti niti bi je trebalo srezati kao odgovor na krizu te da bi kohezijska politika, kao dugoročna investicijska politika, trebala pomoći regijama u pripremi za buduće izazove;
4. žali zbog toga što su kašnjenja u pregovorima o višegodišnjem finansijskom okviru (VFO) dovela do znatnih kašnjenja u programskom razdoblju, što je utjecalo na upravljačka tijela i korisnike; potiče Komisiju i države članice da ubrzaju donošenje sporazuma i programa o partnerstvu s obzirom na to da produljena nedovoljna provedba kohezijske politike dovodi do abnormalnih zaostataka u plaćanjima u drugoj polovici razdoblja provedbe VFO-a, čime se stvara dodatni pritisak na plaćanja tijekom pregovora o VFO-u za razdoblje nakon 2027.; stoga poziva Komisiju da ocijeni pravnu izvedivost stvaranja dvaju zasebnih dijelova u okviru Uredbe o zajedničkim odredbama, odnosno dijela koji se odnosi na sadržaj (politički) i dijela koji se odnosi na VFO (finansijski resursi) za programsко razdoblje nakon 2027.; smatra da bi se o dijelu koji se odnosi na sadržaj trebalo pregovarati te da bi ga se trebalo zaključiti prije dijela koji se odnosi na VFO kako bi se upravljačkim tijelima omogućilo da se pravodobno počnu pripremati; u tom okviru naglašava potrebu za brzim usvajanjem sljedećeg VFO-a kako bi države članice te regionalne i lokalne vlasti imale jasnu viziju svojih finansijskih omotnica i mogle donositi političke odluke i utvrditi prioritete za ulaganja;
5. pozdravlja Mehanizam za oporavak i otpornost, koji je važan alat za ublažavanje gospodarskih i socijalnih posljedica pandemije uzrokovane bolešcu COVID-19 i za to da se europska gospodarstva i društva učine održivijima, otpornima i bolje pripremljenima za izazove i mogućnosti zelene i digitalne tranzicije. naglašava važnost osiguravanja komplementarnosti i sinergija s kohezijskom politikom; kritizira nedostatak teritorijalne dimenzije u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost i ponavlja važnost načela partnerstva u okviru teritorijalnih politika EU-a; žali zbog toga što je uvođenje Mehanizma za oporavak i otpornost vrlo centralizirano i nije bilo savjetovanja s regijama i općinama te naglašava da se pri oblikovanju i provedbi politika i mjera Unije moraju uzeti u obzir ciljevi utvrđeni u članku 174. UFEU-a i doprinijeti njihovu ostvarenju; nadalje, smatra da nacionalni planovi oporavka koji se financiraju iz Mehanizma ne bi trebali utjecati na sposobnost mobilizacije europskih strukturalnih i investicijskih fondova;
6. naglašava da je Europski revizorski sud kritizirao nedostatak razlikovanja između ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama; naglašava da bi buduća kohezijska politika trebala takvo razlikovanje uključiti u nadzor potrošnje i u tematsku koncentraciju; naglašava da su klimatske promjene najozbiljnija prijetnja ljudskim društvima diljem svijeta i da utječu na sve regije; stoga ističe da je potrebno pojačati napore u borbi protiv klimatskih promjena i poboljšati ublažavanje klimatskih promjena; naglašava da se kohezijskom politikom treba podupirati snažno uključivanje

klimatskih pitanja;

7. pozdravlja činjenicu da je Komisija uvela Fond za pravednu tranziciju kako bi pružila potporu regijama koje se suočavaju s izazovima u prijelazu na ugljičnu neutralnost; potiče države članice koje okljevaju da nastave s njegovom provedbom i poziva Komisiju da izvuče pouke iz provedbe Fonda za pravednu tranziciju; traži da se u programskom razdoblju nakon 2027. na razini NUTS 3 uspostavi novi fond, Fond za pravednu tranziciju II, s revidiranom metodom dodjele sredstava; smatra da bi fond trebao biti u potpunosti integriran u Uredbu o zajedničkim odredbama, uz primjenu načela podijeljenog upravljanja i partnerstva; smatra da bi regije s visokim emisijama CO₂ po stanovniku, kao i industrije u tranziciji, trebale imati pristup tom fondu, kojem bi trebalo dodijeliti više finansijskih sredstava nego trenutačnom Fondu za pravednu tranziciju i šire područje primjene; poziva na to da novi Fond za pravednu tranziciju II razlikuje ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima te naglašava potrebu za osmišljavanjem jednostavne strukture za buduću kohezijsku politiku;
8. pozdravlja ideju o načelu „nenanošenja štete koheziji”, što znači da nijedno djelovanje ne bi smjelo ometati proces konvergencije ili doprinositi regionalnim razlikama; smatra da bi Europski odbor regija trebao biti uključen u osmišljavanje tog načela i da bi ga trebalo utvrditi u zakonodavstvu kako bi se područje primjene i načini njegove primjene jasno definirali kako bi se ono utvrdilo kao transverzalno načelo u politikama EU-a;
9. napominje da bi, iako kohezijska politika nije krizni instrument, nedodijeljen iznos fleksibilnosti trebao ostati na istoj razini kao i u tekućem razdoblju nakon preispitivanja u sredini programskog razdoblja kako bi se ojačala otpornost i sposobnost reagiranja regija, čime bi im se omogućilo da se suoči s novim i predstojećim izazovima i apsorbiraju asimetrične šokove; smatra da bi u VFO-u za razdoblje nakon 2027. trebalo osigurati snažnu kohezijsku politiku s povećanim finansijskim sredstvima, ali da se ta politika ne bi trebala koristiti za rješavanje svakog novog izazova; poziva Komisiju da predloži mobilizaciju neiskorištenih kohezijskih dodijeljenih sredstava za 2021. radi daljnje fleksibilnosti od 2022. kako bi se pronašla rješenja za povećane troškove infrastrukturnih projekata koje financira EU (promet, energetika, digitalizacija itd.); podsjeća da cijena sirovina i građevinskih materijala ugrožava provedbu mnogih infrastrukturnih projekata koje financira EU;
10. naglašava da su klimatske promjene u narednim desetljećima najozbiljnija prijetnja ljudskim društvima diljem svijeta; podsjeća da su klimatske promjene već rezultirale vidljivim i opipljivim posljedicama, odnosno povećanim brojem i intenzitetom prirodnih katastrofa i ekstremnih klimatskih pojava (poplave, oluje, cikloni, suše, toplinski udari, šumski požari itd.); smatra da će trošak za Uniju, za svaku zemlju i za svaku nespremnost i izostanak prilagodbe na klimatske promjene biti iznimno visok; poziva na znatno povećanje proračuna Fonda solidarnosti Europske unije (FSEU), čime bi se regijama pomoglo u predviđanju i ublažavanju učinaka klimatskih promjena, te na proširenje područja primjene FSEU-a kako bi se također mogla poduprijeti obnova ili izgradnja javne i privatne infrastrukture koja je otpornija na klimatske promjene; traži od Komisije da procijeni može li se proračun FSEU-a povećati vrstom osiguranja u kojem države članice plaćaju godišnju naknadu na temelju broja stanovnika, uložiti u sigurnu imovinu i staviti na raspolaganje u slučaju krize;

11. smatra da stopa sufinanciranja za cilj „Ulaganje u radna mjesta i rast” na razini svakog prioriteta u normalnim okolnostima ne bi trebala biti viša od:
- 85 % za slabije razvijene i najudaljenije regije,
 - 75 % za tranzicijske regije, ako se zadrže,
 - 70 % za razvijenije regije;
- smatra da bi sve tri stope trebalo povećati u hitnim situacijama, koristeći se iznosom fleksibilnosti;
12. mišljenja je da bi se Kohezijskim fondom trebale podržavati one države članice čiji je BND po stanovniku, izmјeren prema standardu kupovne moći i izračunan na temelju podataka Unije za razdoblje od 2025. do 2027., manji od 90 % prosječnog BND-a po stanovniku država EU-27 za isto referentno razdoblje;
13. naglašava da se BDP-om kao jedinim pokazateljem razvoja ne uzimaju u obzir ekološka održivost, učinkovitost resursa, integracija i društveni napredak; podsjeća da su, osim gospodarskih pitanja, zdravlje, obrazovanje, održivost, jednakost i socijalna uključenost sastavni dijelovi razvojnog modela EU-a; poziva na to da se BDP dopuni novim kriterijima (npr. socijalnim, ekološkim, demografskim) kako bi se pružio bolji socioekonomski pregled regija, uzeli u obzir trenutačni prioriteti Unije, kao što su europski zeleni plan i europski stup socijalnih prava, te kako bi se bolje odrazila ekološka, digitalna i demografska tranzicija i dobrobit ljudi;
14. predlaže otvaranje postupka promišljanja o doprinosu kohezijske politike postizanju dugoročnih strateških ciljeva EU-a, posebno u svjetlu novih izazova koji predstoje; smatra da su zelena i digitalna tranzicija i dalje veliki izazovi na koje bismo trebali usmjeriti svoja ulaganja kako bi se spriječio razvoj novih nejednakosti; poziva Komisiju, države članice i upravljačka tijela da ojačaju dijalog i udruže snage u utvrđivanju strateških ciljeva kojima bi buduća kohezija trebala doprinijeti;
15. napominje da u većini država članica još uvijek postoje zaostala područja; poziva na potporu industrijskoj, socijalnoj i ekološkoj tranziciji tih regija te smatra da bi, kako bi se riješio mogući negativan učinak tranzicije starih industrija kao što su industrija čelika i aluminija te kako bi se poduprle takve industrije, sredstva Fonda za pravednu tranziciju II trebala usmjeriti na njihovu modernizaciju gdje je to moguće, stvaranje strategija pametne specijalizacije prilagođenih potrebama svake od regija u industrijskoj tranziciji, poticanje rasta koji se temelji na inovacijama i osiguravanje širenja koristi za rast;
16. smatra da, iako se neke regije u industrijskoj tranziciji suočavaju s posebnim izazovima kao što su deindustrializacija zbog eksternalizacije industrijske proizvodnje u gospodarstva u usponu, niske razine produktivnosti i nedostatak stvarne strategije za zanimanja usmjerena na budućnost, druge regije imaju relativno snažan potencijal, kao što su tradicija u proizvodnji i sofisticirane inovacijske aktivnosti u lokalnim specijaliziranim industrijama; napominje da su industrijalizirani regije otpornije na razne gospodarske i socijalne šokove te poziva Komisiju da izgradi ambicioznu politiku reindustrializacije regija EU-a; naglašava važnost lokalne i regionalne proizvodnje i

potrošnje; nadalje, poziva na posebnu inicijativu EU-a za potporu slaborastućim i siromašnjim regijama Unije koje se i unutar i izvan EU-a razlikuju od prosjeka EU-a, oslanjajući se na iskustva stečena u okviru inicijative Catching Up; ponavlja potrebu za lokaliziranim oblikovanjem politika s pomoću odgovarajuće analize obrazaca slabog rasta i potrebnih alata za njihovo rješavanje;

17. napominje da je 2019. više od četvrtine stanovništva EU-a živjelo u regiji u kojoj se stvarni BDP još nije vratio na razinu prije finansijske krize 2007., posebno u Grčkoj, Cipru, Italiji i Španjolskoj; naglašava da su te iste države još više pogodjene gospodarskom i socijalnom krizom uzrokovanom bolešcu COVID-19;
18. naglašava važnost podupiranja ruralnih područja vrednovanjem njihove raznolikosti i potencijala, poboljšanjem prometne povezanosti i širokopojasnih mreža velike brzine, pružanjem usluga, gospodarskom diversifikacijom i otvaranjem radnih mjesta te pomaganjem tim područjima da odgovore na izazove kao što su dezertifikacija ruralnih područja, starenje stanovništva, depopulacija i napuštanje ruralnih područja, propadanje zajednica općenito, uključujući gradska središta, te nedostatne zdravstvene i obrazovne mogućnosti, istodobno naglašavajući važnost urbano-ruralnih veza u kontekstu funkcionalnih urbanih područja; posebno naglašava ulogu mladih žena u ruralnim područjima, koja je često nesigurna; smatra da bi inicijativa novog europskog Bauhausa doprinijela povećanju privlačnosti ruralnih područja; napominje da bi sve te mjere također pomogle rastućim gradovima u suočavanju s izazovima s kojima se suočavaju;
19. naglašava važnost održivih rješenja za mobilnost diljem EU-a; poziva Komisiju da promiče pametnu i zelenu mobilnost i postupno ukidanje fosilnih goriva kako bi se doprinijelo zelenom planu EU-a i paketu za ostvarivanje cilja od 55 %; ističe važnost zelenog plana i paketa „Spremni za 55 %” i napominje da su ulaganja na regionalnoj i lokalnoj razini ključna za njihov uspjeh; potiče Komisiju da dodatno podupre potrošnju povezana s klimom i da ojača načelo „ne nanosi bitnu štetu”;
20. naglašava višedimenzionalnu prirodu ruralnog razvoja koja nadilazi samo poljoprivrednu; ističe potrebu za provedbom mehanizma procjene učinka na ruralna područja kako bi se procijenio učinak zakonodavnih inicijativa EU-a na ruralna područja; međutim, napominje da samo 11,5 % osoba koje žive u ruralnim područjima radi u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu; stoga poziva na ponovno uključivanje EPFRR-a u strateški okvir Uredbe o zajedničkim odredbama kao zasebnog fonda; naglašava da se uključivanjem u fondove kohezijske politike s pomoću integriranog pristupa koji se financira iz više fondova jačaju mogućnosti i sinergije za ulaganja u ruralna područja izvan područja poljoprivrede te za regionalni razvoj; ističe vrijedan doprinos programa LEADER ruralnom razvoju, čiji je cilj uključiti lokalne aktere u osmišljavanje i provedbu strategija, donošenje odluka i dodjelu resursa za njihova ruralna područja;
21. poziva na jačanje članaka 174. i 349. UFEU-a u svim politikama Unije kako bi se promicalo postizanje ciljeva koji su u njima utvrđeni; žali zbog toga što se u Osmom izvješću o koheziji posebna pozornost ne posvećuje napretku postignutom u postizanju gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije u regijama koje su izložene ozbiljnim i trajnim prirodnim i demografskim poteškoćama, kao što su najudaljenije regije, najsjevernije rijetko naseljene regije, otoci, planinska područja i prekogranične regije;

podsjeća na ključnu ulogu kohezijske politike u najudaljenijim regijama; naglašava važnost osmišljavanja prilagođenih programa i mjera za te regije i naglašava potrebu za zadržavanjem svih mjera posebno osmišljenih za njih s obzirom na to da se većina najudaljenijih regija i dalje nalazi među slabije razvijenim regijama, što čini šest od 30 regija EU-a s najnižim BDP-om po stanovniku; u tom kontekstu ponovno potvrđuje važnost dinamične regionalne suradnje kako bi se oslobođio potencijal najudaljenijih regija;

22. uvjeren je da bi trebalo ojačati ulogu malih gradova, naselja i sela kako bi se pružila potpora lokalnim gospodarstvima i riješili demografski te klimatski izazovi; ponovno potvrđuje važnost urbano-ruralnih veza i razvoja strategija utemeljenih na funkcionalnim područjima s posebnim naglaskom na male i srednje gradove kako bi se spriječilo smanjenje ruralnih područja; naglašava važnost provedbe prilagođenih teritorijalnih pristupa i osobito ulaganja u inicijativu za pametna sela u cilju revitalizacije ruralnih usluga s pomoću digitalnih i socijalnih inovacija; naglašava važnost sinergija između različitih instrumenata financiranja, kao što su EPFRR, EFRR, ESF+ i Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu, kako bi se odgovarajuća razina financiranja usmjerila prema ruralnim područjima s pomoću pristupa financiranih iz više fondova;
23. ponavlja ulogu kohezijske politike u usklađivanju i poboljšanju životnih uvjeta za sve u cijeloj Uniji; primjećuje, međutim, sve veću pojavu siromašnih i osiromašenih područja, uključujući u razvijenijim regijama i područjima; naglašava da, iako su gradovi regionalni pokretači rasta i tranzicije, a život i rad u njima imaju brojne prednosti, visoka koncentracija stanovništva i iznadprosječni rast stanovništva u određenim urbanim područjima također mogu imati posljedice na cjenovnu pristupačnost stanovanja, razine onečišćenja i kvalitetu života; stoga traži od Komisije da predstavi prijedlog da inicijativa novog europskog Bauhausa postane program EU-a za VFO za razdoblje nakon 2027., s namjenskim proračunom koji se temelji na novim sredstvima, čime bi se pružila rješenja za razvoj održivih i inovativnih urbanih područja; smatra da bi gradske vlasti u budućnosti trebale imati izravan pristup finansijskim sredstvima EU-a; ponavlja važnost zaštitnih mjera kojima bi se spriječilo nepošteno kažnjavanje regionalnih i lokalnih vlasti koje se nalaze u zemljama koje mogu podlijegati aktivaciji mehanizma vladavine prava te traži od Komisije da uspostavi načine na koje sredstva može izravno isporučiti krajnjim korisnicima;
24. ističe važnost jačanja pristupa „odozdo prema gore“ ruralnom i lokalnom razvoju, koji je sredstvo za socijalne inovacije i izgradnju kapaciteta, čime se građanima omogućuje da preuzmu odgovornost za razvoj svojih područja; stoga ustraje u tome da lokalne i regionalne vlasti, kao i nevladine organizacije i građani, budu u potpunosti uključeni u postupak donošenja odluka i provedbe kako bi se osiguralo da su njihove potrebe na odgovarajući način zadovoljene; napominje da bi se potencijal koji postoji na lokalnoj razini mogao bolje iskoristiti jačanjem i olakšavanjem lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice (CLLD); smatra da bi lokalni razvoj pod vodstvom zajednice trebao biti obvezan za države članice;
25. naglašava da bi društva i gospodarstva trebali oslobođiti svoj kreativni potencijal istodobno rješavajući izazove prelaska na ugljičnu neutralnost, kao u slučaju starih industrijskih regija, koje bi kreativnu industriju trebale koristiti kao multidisciplinarni

katalizator za procese tranzicije, integrirajući ideje iz kulturnih i kreativnih industrija u administrativne procese; smatra da upravljačka tijela mogu pomoći starim industrijskim regijama; stoga naglašava potrebu za podupiranjem multidisciplinarnе suradnje; nadalje ističe važnost kulture u kohezijskoj politici, koja pomaže u osiguravanju da regije budu živahne i povećanju njihove privlačnosti, poticanju kulturnih razmjena te promicanju raznolikosti i solidarnosti;

26. sa zabrinutošću primjećuje demografske izazove s kojima se suočava EU, posebno u određenim regijama, kao što su starenje stanovništva, depopulacija ruralnih i udaljenih područja, demografski pritisak na druga područja, kao što su obalna i urbana područja, migracijski tokovi i dolazak izbjeglica; ustraje u tome da je potrebno pripremiti hitan odgovor na dolazak izbjeglica kako bi se osigurala njihova brza i jednostavna integracija; nadalje, potiče države članice da osmisle i provedu posebne mjere za promicanje oposobljavanja i zapošljavanja, kao i za zaštitu temeljnih prava; naglašava da su lokalne i regionalne vlasti, strukovna udruženja i nevladine organizacije ključni za utvrđivanje i procjenu posebnih potreba za ulaganjima i osnovnih usluga za mobilnost i teritorijalnu pristupačnost u ruralnim i urbanim područjima te da bi trebali imati odlučujuću ulogu kao aktivni sudionici u razvoju teritorijalnih strategija koje potječu iz lokalnih zajednica; ističe važnost uključivanja posebnog proračunskog odgovora za ruralna područja, među ostalim za preokretanje negativnih demografskih trendova u relevantnim programima EU-a;
27. naglašava potrebu za poboljšanjem odnosa između kohezijske politike i gospodarskog upravljanja EU-a, izbjegavajući pritom kazneni pristup; naglašava da bi europski semestar trebao biti u skladu s ciljevima kohezijske politike iz članaka 174. i 175. UFEU-a; poziva na sudjelovanje regija u ostvarivanju tih ciljeva i na snažniji teritorijalni pristup; poziva na postupak promišljanja o konceptu makroekonomske uvjetovanosti i na istraživanje mogućnosti da se taj koncept zamijeni novim oblicima uvjetovanosti kako bi se bolje odrazili novi izazovi koji su pred nama; smatra da socioekonomска situacija u EU-u, pogoršana posljedicama krize uzrokovane bolešću COVID-19 i ruske agresije na Ukrajinu, poziva na suspenziju Pakta o stabilnosti do 2023. i njegovu reviziju;
28. primjećuje da se neke regije sa srednjim dohotkom suočavaju sa zamkom srednjih prihoda te da su često pogodene smanjenjem i starenjem stanovništva, slabim proizvodnim industrijama, niskim rastom, inovacijama, konkurentnošću, produktivnošću te kvalitetom institucija i vlasti, nedostatkom napretka prema pravednoj tranziciji i osjetljivosti na šokove uzrokovane globalizacijom; skreće pozornost na zabrinjavajuće pogoršanje tog trenda i potiče Komisiju i države članice da poduzmu ozbiljne korake kako bi se suočile s tim izazovom i pronašle rješenja za te regije kako ih se dugoročno ne bi zapostavilo, već kako bi im se pružila potpora u razvoju njihovih specifičnih prednosti;
29. primjećuje da su mnogi pokretači rasta i dalje koncentrirani u urbanim područjima i razvijenijim regijama; uvjeren je da će glavni izazov za buduću kohezijsku politiku biti pružanje odgovarajuće potpore slabije razvijenim regijama te da bi se kohezijskom politikom trebale smanjiti razlike i spriječiti zaostajanje tih regija, uzimajući u obzir različite trendove i dinamiku te pružajući posebnu proračunsku potporu ruralnim područjima, uključujući za preokretanje negativnih demografskih trendova u

relevantnim programima EU-a;

30. sa zabrinutošću primjećuje znatan pad sredstava koja su države članice posljednjih godina dodijelile siromašnijim regijama; podsjeća na važnost poštovanja načela EU-a o dodatnosti; poziva Komisiju da osigura da nacionalna tijela propisno uzmu u obzir unutarnju koheziju pri izradi i provedbi projekata strukturnih i investicijskih fondova;
31. naglašava da regije u kojima postoji rizik od zamke srednjeg dohotka imaju različita obilježja i potrebna su prilagođena rješenja kako bi se potaknula ulaganja u visokokvalitetno obrazovanje, ljudski kapital, istraživanje i razvoj, osposobljavanje radne snage, socijalne usluge i strategije ublažavanja; potiče Komisiju da definira te regije kako bi se bolje razumjeli strukturni čimbenici koji dovode do zamke srednjeg dohotka, da ih podupre diferenciranim pristupom usmjerenim na konkretna područja te da im u sljedećem programskom razdoblju dodijeli veće iznose u okviru fonda ESF+;
32. smatra da bi pojednostavljenje trebalo biti jedan od ključnih pokretača buduće kohezijske politike; traži od Komisije i država članica da izbjegavaju dodatno administrativno opterećenje za upravljačka tijela i podsjeća na potrebu da se administrativno opterećenje za regionalna i lokalna tijela i korisnike svede na najmanju moguću mjeru; poziva države članice da izbjegavaju prekomjerne propise, da programe učine strateškima, sažetima, a instrumente fleksibilnima te da sporazume o financiranju između upravljačkih tijela i korisnika učine alatom za pojednostavljenje; potiče nastavak korištenja pojednostavljenih mogućnosti obračuna troškova mogućim podizanjem pragova ispod kojih bi upotreba takvih pojednostavnjenih mogućnosti financiranja trebala biti obvezna; poziva države članice da ubrzaju provedbu e-kohezije; naglašava potencijal digitalizacije aktivnosti praćenja i izvješćivanja; nadalje, poziva Komisiju da poboljša transparentnost svojih revizijskih pravila i proširi primjenu načela jedinstvene revizije kako bi se izbjeglo udvostručavanje revizija i provjera upravljanja istim rashodima; smatra da bi se odnos između Komisije i upravljačkih tijela trebao razviti u „ugovor o povjerenju“ koji se temelji na razvoju i uspostavi objektivnih kriterija te smatra da je potrebno uvesti oznaku kojom bi se nagradila upravljačka tijela koja su dokazala svoju sposobnost poštovanja pravila i smanjenja stope pogreške;
33. smatra da je zadržavanje odgovarajuće i prikladne dodjele finansijskih sredstava u okviru Kohezijskog fonda posebno potrebno za države članice s velikim deficitom u području prometne i ekološke infrastrukture, pod uvjetom da postoji podijeljeno upravljanje tim fondom;
34. smatra da bi strukturne politike na nacionalnoj i regionalnoj razini te na razini EU-a trebale ići ruku pod ruku s lokaliziranim pristupom kako bi se doprinijelo teritorijalnoj koheziji, riješilo pitanje različitih razina upravljanja, osigurala suradnja i koordinacija te oslobodio jedinstveni potencijal regija, istodobno uvidajući da je potrebno osmišljavati prilagođena rješenja; nadalje, smatra da bi kohezijska politika trebala više biti usmjerena na ulaganja u ljude jer se gospodarstva regija mogu potaknuti učinkovitom kombinacijom ulaganja u inovacije, ljudski kapital, dobro upravljanje i institucionalni kapacitet;
35. napominje da je europska teritorijalna suradnja ključni cilj kohezijske politike; ističe dodanu vrijednost teritorijalne suradnje općenito, a posebno prekogranične suradnje;

primjećuje da su pogranične regije posebno pogodene pandemijom i da je njihov oporavak obično sporiji od oporavka metropoljskih regija; stoga naglašava važnost uklanjanja prepreka prekograničnoj suradnji i naglašava da bi europski prekogranični mehanizam koji je predložila Komisija pridonio uklanjanju više od 50 % postojećih prepreka; duboko žali zbog činjenice da je Vijeće blokiralo zakonodavni postupak u vezi s europskim prekograničnim mehanizmom; poziva Komisiju da poduzme sve potrebne inicijative, uključujući ponovno pokretanje mehanizma prekogranične suradnje, kako bi ta suradnja postala dinamičnija i učinkovitija u korist građana; ističe važnost povećanog financiranja Interreg-a za potporu prekograničnoj suradnji regija; stoga naglašava važnost malih i prekograničnih projekata u zблиžavanju ljudi; naglašava važnost prekograničnih ulaganja u poboljšanje inovacija, prijenosa tehnologije, zajedničkih rješenja i sinergija;

36. naglašava ključnu ulogu koju ulaganja u visokokvalitetne javne usluge imaju u izgradnji socijalne otpornosti i rješavanju gospodarske, zdravstvene i socijalne krize;
37. napominje da je reforma kohezijske politike za finansijsko razdoblje od 2021. do 2027. doprinijela pojednostavljenom i fleksibilnom korištenju sredstava za korisnike i upravljačka tijela; pozdravlja fleksibilnost predloženu u Kohezijskom djelovanju za izbjeglice u Europi i Investicijskoj inicijativi plus kao odgovor na koronavirus, koji su dokazali da je kohezijska politika izvrstan alat u kriznim situacijama; podsjeća, međutim, da je kohezijska politika dugoročna investicijska politika i da bi stoga u sljedećem VFO-u trebalo uspostaviti namjenski mehanizam za odgovor na krizu; poziva Komisiju da ispita praktične učinke mjera pojednostavnjenja i promiče daljnje pojednostavljenje, među ostalim u obliku digitalizacije, fleksibilnosti i sudjelovanja građana; stoga traži od država članica da pomognu korisnicima, posebno korisnicima malih projekata, da podrže privatne inicijative kao pokretači radnih mjesta i istraživanja, razvoja i inovacija te da kohezijsku politiku približe svim građanima EU-a;
38. naglašava da je Uredbom o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava²⁹ poštovanje vladavine prava utvrđeno kao uvjet za financiranje kohezijske politike; smatra da je potrebno ojačati poštovanje vladavine prava i temeljnih prava u provedbi kohezijske politike; stoga poziva Komisiju da iskoristi sve alate koji su joj na raspolaganju kako bi utvrdila načine kojima bi se osiguralo da građani država članica na koje se primjenjuje članak 7. stavak 1. UFEU-a zbog djelovanja svojih vlada ne budu lišeni koristi od fondova EU-a te da se regionalne i lokalne vlasti tih država članica ne kažnjavaju u slučaju aktiviranja mehanizma vladavine prava; stoga očekuje od Komisije da u potpunosti uzme u obzir aspekte vladavine prava tijekom cijelog postupka pripreme i provedbe programa kohezijske politike;
39. poziva države članice da pokrenu odvažne strategije za poticanje javnih i privatnih ulaganja u zelenu, digitalnu i demografsku tranziciju kako bi rekonstrukciju svog modela socijalnog tržišnog gospodarstva prilagodile društvu;
40. potiče smanjenje broja posredničkih tijela uključenih u upravljanje i kontrolu kohezijskih fondova jačanjem koordinacije i nadležnosti posredničkih tijela kritične

²⁹ Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1.).

veličine i utvrđivanjem jedinstvenih kontaktnih točaka za korisnike, gdje je to moguće;

41. naglašava potrebu za uspostavljanjem okvira kojim će se zajamčiti pravna stabilnost na temelju jednostavnih, jasnih i predvidljivih pravila, posebno u pogledu upravljanja i revizije; traži da se u najvećoj mogućoj mjeri izbjegne retroaktivna primjena i tumačenje pravila; predlaže da se pokrene postupak razmatranja praga ukupne stope pogreške za svaku godinu u okviru kojeg se smatra da sustav upravljanja i kontrole programa učinkovito funkcionira i sposobnost upravljačkih tijela da poštuju tu odredbu Uredbe bez kažnjavanja korisnika; smatra da bi taj prag trebalo povišiti na 5 %;
42. žali zbog toga što se čini da su UN-ovi ciljevi održivog razvoja postupno izgubili na važnosti u diskursu EU-a, posebno u pogledu učinaka ublažavanja kriza, što ugrožava njihove izglede za provedbu do 2030.; potiče trajnu snažnu predanost fondova kohezijske politike EU-a provedbi ciljeva održivog razvoja na regionalnoj i lokalnoj razini, npr. u pogledu kružnog gospodarstva; u tom kontekstu naglašava da bi aspekte jednakosti i uključenosti trebalo dodatno ojačati u regionalnom razvoju; podsjeća na važnost rodno osviještene politike u kohezijskoj politici i ističe posebnu ulogu žena, posebno u udaljenim ruralnim područjima, koje imaju važnu ulogu u civilnom društvu i održivom gospodarskom rastu, ali se istodobno suočavaju s poteškoćama u pristupu tržištu rada, jednakoj plaći, i javnim uslugama, kao što su zdravstvena skrb i skrb o djeci;
43. podržava povećanje proračuna dodijeljenog za razdoblje 2021. – 2027. za novu kohezijsku politiku, što će, u skladu sa snažnim naglaskom na pametnom, zelenom i socijalnom djelovanju, pružiti dovoljno povjerenja za nove inovativne projekte; traži snažnu koordinaciju između tih fondova i programa i djelovanja novog europskog Bauhausa;
44. naglašava da je ulaganje u ljude ključno za razvoj njihovih vještina, poticanje njihove kreativnosti i poticanje inovacija, kojima bi volontiranje sigurno moglo doprinijeti; smatra da bi trebalo zadržati ili stvoriti kvalitetna i dobro plaćena radna mjesta, zajedno s potporom za (ponovno) osposobljavanje, kako bi se suzbilo siromaštvo i potaknula integracija migranata i izbjeglica, uz istodobno jačanje socijalne kohezije i jamčenje da nitko ne bude zapostavljen;
45. naglašava važnost poštovanja načela partnerstva u svim programima, provedbi i praćenju kohezijske politike EU-a te uspostave snažne suradnje između regionalnih i lokalnih vlasti, nevladinih organizacija i drugih dionika; naglašava da bi Komisija trebala biti aktivnija u zaštiti fondova kohezijske politike od prijetnji koje proizlaze iz pritiska na demokraciju i njezine vrijednosti u određenim državama članicama;
46. podsjeća da je Brexit pridonio narušavanju gospodarstva, međuregionalne suradnje, istraživačkih ekosustava te sustava obrazovanja i osposobljavanja u regijama EU-a; poziva sve uključene strane da nastave podupirati regionalne i lokalne vlasti pogodjene povlačenjem Ujedinjene Kraljevine iz EU-a; smatra da promišljanje o kohezijskoj politici nakon 2027. zahtijeva stalno razmatranje trajnih gospodarskih i socijalnih posljedica Brexita na regije EU-a; nadalje, poziva vladu Ujedinjene Kraljevine da financira sudjelovanje Ujedinjene Kraljevine u programima Interreg;
47. podsjeća da se člankom 175. UFEU-a predviđa da Komisija svake tri godine izvješćuje

o postignutom napretku u postizanju gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije; smatra da će se kombinirani učinak krize uzrokovane bolešću COVID-19 i rata u Ukrajini morati detaljno ocijeniti u 9. kohezijskom izvješću najkasnije do svibnja 2025.;

48. poziva na bolji pristup financiranju kako bi se omogućila ulaganja u lokalnu energetsku tranziciju, uključujući energetsku učinkovitost, decentraliziranu distribuciju energije i snažnu usredotočenost na obnovljive izvore energije; u tom kontekstu ističe potrebu da se kohezijskom politikom podupire energetski učinkovita obnova kako bi se uštedjeli resursi i osiguralo stanovanje za sve; nadalje, naglašava potrebu za očuvanjem i preobrazbom povjesno i društveno-gospodarski važnih zgrada;
49. poziva Komisiju da razmotri mogućnost da se javna potrošnja u okviru kohezijske politike država članica te regionalnih i lokalnih tijela u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova ne smatra nacionalnim ili istovjetnim strukturnim rashodima kako je definirano u Paktu o stabilnosti i rastu, posebno ako ne odstupaju od ispunjenja ciljeva Pariškog sporazuma;
50. naglašava da bi pravila o državnim potporama trebalo uskladiti s politikama EU-a kako programi kohezijske politike, koji moraju biti u skladu sa svim pravilima o državnim potporama, ne bi bili stavljeni u nepovoljan položaj u usporedbi s drugim politikama EU-a koje su od nje izuzete; nadalje, poziva na uvođenje, gdje je to moguće, prepostavke usklađenosti sa sustavom državnih potpora kako bi se sve politike ulaganja EU-a stavile u ravnopravan položaj i kako bi se izbjeglo tržišno natjecanje među njima;
51. poziva Komisiju i države članice da nastave ulagati napore u poboljšanje komunikacije i vidljivosti poboljšanjem razmjene informacija o operacijama od strateške važnosti i predstojećim pozivima na podnošenje prijedloga; pozdravlja pokretanje nove baze podataka Kohesio i traži da internetska stranica bude dostupna na svim službenim jezicima EU-a što je prije moguće; naglašava da bi Kohesio trebao pružiti podatke o svim kohezijskim i teritorijalnim projektima, uključujući one povezane s ruralnim razvojem, koji se sufinanciraju iz EPFRR-a i u okviru programa Leader, te omogućiti korisnicima da traže projekte povezane sa svojim tematskim područjima kako bi se osigurala platforma za razmjenu dobrih praksi i promicanje projekata izvrsnosti;
52. naglašava da se drugim politikama Unije može ugroziti kohezija; stoga pozdravlja stajalište Komisije da bi horizontalne politike trebale uključivati regionalnu provjeru i poziva Komisiju da procijeni i učinak koji druge politike imaju na učinkovitost kohezijske politike;
53. ističe da potrošnja u okviru kohezijske politike, kao što je slučaj i sa svim ostalim oblicima potrošnje sredstava EU-a, može biti podložna neregularnim aktivnostima povezanima s korupcijom i prijevarama; poziva na adekvatno financiranje i zapošljavanje osoblja kada je riječ o relevantnim agencijama i tijelima, posebno Uredu europskog javnog tužitelja i Europskom uredu za borbu protiv prijevara, kako bi mogli pravilno provoditi istrage i povratiti zlouporabljena sredstva; poziva Komisiju da prije odobravanja bilo kakvih sporazuma o partnerstvu i programa kohezijske politike provede detaljnu procjenu kako bi se spriječila bilo kakva zlouporaba sredstava EU-a i kršenje vladavine prava te kako bi se osigurala usklađenost s Poveljom o temeljnim pravima;

54. izražava zabrinutost zbog toga što Komisijin prijedlog REPowerEU uključuje veće mogućnosti za prijenos proračunskih sredstava u Mechanizam za oporavak i otpornost iz kohezijske politike; ističe da će se do 2030. više od 100 milijardi EUR sredstava kohezijske politike uložiti u energetsku tranziciju, dekarbonizaciju i obnovljive izvore energije; stoga poziva na ubrzanu provedbu kohezijske politike;
55. ističe potrebu za učinkovitom i usklađenom provedbom kriznog plana na razini EU-a kako bi se osigurala opskrba hranom i sigurnost opskrbe hranom u kriznim vremenima, kako je navedeno u Komunikaciji Komisije o tome (COM(2021)0689);
56. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, Europskom odboru regija te nacionalnim i regionalnim parlamentima država članica.

OBRAZLOŽENJE

Komisija je 9. veljače 2022. objavila osmo izvješće o koheziji, nekoliko mjeseci nakon donošenja uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje financiranja 2021.-2027. U tom je kontekstu izvjestiteljica nastojala izvući pouke iz izvješća koje je objavila Komisija te ih, zajedno s poukama iz pregovora o Uredbi o zajedničkim odredbama, iskoristiti kao temelj za konkretnе prijedloge o budućnosti kohezijske politike.

U izvješću Komisije navode se tri načina na koja se kohezijska politika treba predstaviti Euroljanima kako bi je prihvatili: prvo, treba im ponuditi pozitivnu gospodarsku perspektivu za njihovu regiju; drugo, potrebno je riješiti njihovu zabrinutost u pogledu kvalitete života, mogućnosti zapošljavanja i socijalne uključenosti; i treće, osigurati pravednu podjelu troškova i koristi koji su rezultat suočavanja s novim izazovima.

Na temelju pouka iz pregovora o posljednjem razdoblju financiranja, izvjestiteljica je zaključila da programi vjerljivo neće započeti na vrijeme ako se pregovorima o VFO-u uvijek odgađaju pregovori o Uredbi o zajedničkim odredbama i sam početak programa. Izvjestiteljica stoga predlaže da se, u pokušaju da se pronađe rješenje za taj problem, uspostavi samo jedna Uredba o zajedničkim odredbama, ali s dva odvojena dijela: jednim koji bi se bavio političkim aspektima i drugim dijelom koji bi se bavio finansijskim pitanjima. Izvjestiteljica se nuda da će se regije tada moći osloniti na ishod političkih pregovora puno ranije i da će već početi sastavljanje svoje programe.

U izvješću je istaknuto da će u sljedećih 30 godina rast EU-a biti vođen zelenom i digitalnom tranzicijom. Time će se stvoriti nove mogućnosti, ali će biti potrebno provesti znatne strukturne promjene koje će vjerljivo dovesti do novih regionalnih razlika. U skladu s izvješćem Komisije izvjestitelj tvrdi da je potpora novog „FPT-a II” potrebna kako bi se regijama pomoglo da prijeđu na klimatsku neutralnost do 2050. i kako bi se izbjegle nove regionalne razlike. Proračun tog „FPT-a II” trebao bi biti dodatak postojećim kohezijskim fondovima, a FPT II trebao bi biti u potpunosti integriran u Uredbu o zajedničkim odredbama i u načelo partnerstva. Njime bi se trebale podupirati regije s visokim emisijama CO₂ po stanovniku i industrije u tranziciji, kao što su industrija čelika ili aluminija. Regije bi (na razini NUTS 3), neovisno o kategoriji, trebale imati pristup „FPT-u II”.

Kako bi se dodatno pojednostavila kohezijska politika i kako bi se stvorila nova „FPT II”, koja će obuhvaćati većinu tranzicijskih regija, izvjestiteljica se zalaže za to da više ne bude tranzicijskih regija, već da ih zamijene samo slabije razvijene regije i razvijenije regije. Slabije razvijene regije s BDP-om po stanovniku do 90 % u usporedbi s prosjekom EU-a trebale bi dobiti sufinciranje od 85 %, a razvijenije regije s BDP-om po stanovniku višim od 90 % u usporedbi s prosjekom EU-a trebale bi dobiti 70 % sufinciranja.

U izvješću Komisije naglašavaju se obveze koje je EU preuzeo u okviru europskog zelenog plana kako bi gospodarstvo EU-a do 2050. postalo klimatski neutralno. To će zahtijevati brzo smanjenje emisija stakleničkih plinova, veća ulaganja u zelene tehnologije i zaštitu prirodnog okoliša. Gubitak biološke raznolikosti i degradacija usluga ekosustava u EU-u nastavljaju se u svim kopnenim, slatkvodnim i morskim ekosustavima. U programskom razdoblju 2021.-2027., doprinos EFRR-a i Kohezijskog fonda iznosit će 30 % odnosno 37 % doprinosa Unije za rashode koji se podupiru radi postizanja klimatskih ciljeva utvrđenih za proračun Unije. Međutim, ne postoji razlika između ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim

promjenama, a Europski revizorski sud nije bio jedini koji je to kritizirao. Stoga nije jasno koliko kohezijska politika doprinosi EU-ovu cilju klimatske neutralnosti do 2050.

Izvjestiteljica smatra da je to ključno razlikovati u sljedećem programskom razdoblju jer je kohezijska politika instrument Unije koji ima moć usmjeravati regije prema budućnosti.

U izvješću Komisije navodi se da u određenim državama članicama postoji povećani pritisak na demokraciju i njezine vrijednosti. Teritorijalni instrumenti za uključivanje lokalnih aktera u gradovima, naseljima, ruralnim područjima, obalnim područjima i na otocima te načelo partnerstva u kohezijskoj politici mogu pomoći u rješavanju pritiska na demokraciju povećanjem odgovornosti za europske politike. Izvjestiteljica ipak smatra da Komisija mora poduzeti daljnje korake kako bi zaštitila proračun Unije u tim državama članicama.

Udio zaposlenosti u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu u ruralnim regijama EU-a smanjio se s 21 % na 11,5 % između 2000. i 2018., kako je Komisija navela u svojoj dugoročnoj viziji za ruralna područja EU-a i u Izvješću o priručniku za donositelje odluka na nacionalnoj i regionalnoj razini. Izvjestiteljica stoga smatra da je potrebno da se iz EPFRR-a više sredstava ulaže za potrebe stanovnika ruralnih područja koji ne rade u tim sektorima i suočavaju se s problemima kao što su dezertifikacija ruralnih područja, slabljenje gradskih zajednica, područja bez dostatnih zdravstvenih usluga ili nedostatak širokopojasne infrastrukture. Kako bi se to postiglo, izvjestiteljica smatra da bi bilo korisno da EPFRR bude obuhvaćen krovnom uredbom o zajedničkim odredbama.

U izvješću Komisije posebna se pozornost skreće na regije u „zamci srednjeg dohotka”. Kako bi u budućnosti izbjegle tu razvojnu zamku, slabije razvijene regije morat će više poticati obrazovanje i osposobljavanje, povećati ulaganja u istraživanje i inovacije te poboljšati kvalitetu svojih institucija. S obzirom na te zaključke izvjestitelj smatra da je ključno da Komisija u sljedećem programskom razdoblju definira te regije i dodijeli im veći iznos sredstava iz ESF-a + za obrazovanje.

23.6.2022

MIŠLJENJE ODBORA ZA PRORAČUNE

upućeno Odboru za regionalni razvoj

o gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji u EU-u: osmo izvješće o koheziji
(2022/2032(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Karlo Ressler

PRIJEDLOZI

Odbor za proračune poziva Odbor za regionalni razvoj da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. naglašava ključnu ulogu kohezijske politike u poticanju gospodarske, socijalne i teritorijalne konvergencije diljem EU-a; međutim, izražava zabrinutost zbog trajnih nejednakosti, socioekonomskih razlika i neravnomjernog demografskog pada, pri čemu mnoge slabije razvijene regije zaostaju i upadaju u „razvojnu zamku” nakon pandemije bolesti COVID-19; uvjeren je, međutim, da kohezijska politika može nastaviti ispunjavati svoju sadašnju ulogu ključnog elementa za ulaganja i za otvaranje radnih mesta samo ako raspolaže solidnim financiranjem;
2. podsjeća da kohezijska politika mora doprinijeti provedbi općih ciljeva politika EU-a, posebice ciljeva održivog razvoja UN-a, Pariškog sporazuma i europskog stupa socijalnih prava te da mora biti u skladu s horizontalnim načelima kao što su poštovanje temeljnih prava, borba protiv diskriminacije i načelo „nenanošenja bitne štete”;
3. ističe potrebu da se kohezijskom politikom dodatno podupire borba protiv klimatskih promjena, koje nerazmjerne pogađaju nedovoljno razvijene regije, uglavnom one koje se nalaze u južnim i istočnim dijelovima Europe, kao i poštena i pravedna tranzicija, posebno u pogledu energetskog siromaštva, rodne ravnopravnosti i rodno osviještene politike, poduzetništva, zapošljavanja, obrazovanja i osposobljavanja, istraživanja, inovacija i razvoja infrastrukture, uz istodobno pronalaženje rješenja za problem odljeva mozgova;
4. poziva na to da se u području kohezije poseban naglasak stavi na regije s niskim rastom i siromašnije regije, oslanjajući se na pouke izvučene iz Inicijative za nadoknađivanje zaostatka; ističe da su u provedbi kohezijske politike potrebne teritorijalne provjere i procjene učinka te sa zanimanjem iščekuje predstojeću objavu posebnih smjernica u tom pogledu;
5. zabrinut je zbog utjecaja pandemije i rata u Ukrajini na provedbu kohezijske politike, socijalni i gospodarski položaj država članica i razvojne perspektive lokalnih i

regionalnih aktera te ističe da trenutačni priljev ukrajinskih izbjeglica nerazmjerno utječe na države članice u njezinom susjedstvu, što bi moglo dodatno pogoršati socioekonomske nejednakosti; poziva Komisiju da ocijeni utjecaj pandemije i rata u Ukrajini na provedbu projekata te da predloži potrebne prilagodbe kako bi se osigurala potpuna provedba, uključujući, prema potrebi, razmatranje produljenja razdoblja za provedbu projekata na koje je to utjecalo;

6. podsjeća da je kohezijska politika, s proračunom od 392 milijarde EUR za razdoblje od 2021. do 2027., i dalje primarni instrument EU-a za ulaganja te primjećuje da se njezin udio u javnim ulaganjima u državama članicama znatno povećao u razdoblju od 2014. do 2020., kao rezultat smanjenja nacionalnih javnih ulaganja zbog gospodarske i finansijske krize, što je posebno utjecalo na siromašnije regije; ističe značaj pravila dodatnosti;
7. naglašava da bi finansijski instrumenti, iako bi mogli imati veću ulogu u poticanju ulaganja iz privatnog sektora, trebali imati ulogu nadopunjavanja izravnih bespovratnih sredstava i potpora; smatra da bi regionalnim i lokalnim vlastima trebalo omogućiti izravan pristup kohezijskim fondovima;
8. ističe važnost prekograničnih projekata i ulaganja te apelira na Komisiju da razvije mogućnosti financiranja za privlačenje aktera iz različitih regija (preko Interreg-a);
9. ističe da potrošnja u okviru kohezijske politike, kao što je slučaj i sa svim ostalim oblicima potrošnje sredstava EU-a, može biti podložna neregularnim aktivnostima povezanim s korupcijom i prijevarama; poziva na adekvatno financiranje i zapošljavanje osoblja kada je riječ o relevantnim agencijama i tijelima, posebno Uredu europskog javnog tužitelja i Europskom uredu za borbu protiv prijevara, kako bi mogli pravilno provoditi istrage i povratiti zlouporabljenia sredstva; poziva Komisiju da prije odobravanja bilo kakvih sporazuma o partnerstvu i programa kohezijske politike provede detaljnu procjenu kako bi se spriječila bilo kakva zlouporaba sredstava EU-a i kršenje vladavine prava te kako bi se osigurala usklađenost s Poveljom o temeljnim pravima;
10. zabrinut je zbog znatnog kašnjenja u provedbi kohezijske politike za razdoblje od 2021. do 2027.; poziva Komisiju da se pobrine za to da nacionalna tijela propisno uzimaju u obzir unutarnju teritorijalnu koheziju pri izradi i provedbi projekata u okviru strukturnih i investicijskih fondova; potiče Komisiju i države članice da ubrzaju usvajanje sporazuma o partnerstvu i operativnih programa; naglašava da bi produljena neiskorištenost sredstava iz kohezijskih fondova mogla dovesti do neuobičajenih zaostataka u plaćanjima u drugom dijelu trenutačnog višegodišnjeg finansijskog okvira (VFO), čime bi se dodatno opteretila plaćanja i nepodmirene obveze (*reste à liquider – RAL*) tijekom pregovora o VFO-u za razdoblje nakon 2027.;
11. podsjeća da zbog kašnjenja u provedbi 2021. države članice nisu izdvojile 46,4 milijarde EUR u okviru naslova 2.a proračuna EU-a; stoga poziva Komisiju da procijeni rizik nedovoljne apsorpcije sredstava i da, prema potrebi, predloži potrebne prilagodbe kako bi se osigurala potpuna provedba programa za razdoblje od 2021. do 2027.; poziva na daljnje pojednostavljenje i fleksibilnost u pogledu upotrebe sredstava EU-a za razdoblje od 2014. do 2020., posebno za projekte na koje su snažno utjecali rat ili

pandemija;

12. zabrinut je zbog nedostatka istinske provedbe načela partnerstva i smatra da bi lokalne i regionalne vlasti te druge dionike, uključujući organizacije civilnog društva i građane, trebalo bolje uključiti u postupak donošenja odluka i financiranja; podsjeća da je potrebno da se administrativno opterećenje za lokalne i regionalne vlasti svede na najmanju moguću mjeru;
13. izražava žaljenje zbog toga što je vremenska ograničenost Mehanizma za oporavak i otpornost potaknula države članice da daju prednost provedbi nacionalnih planova za oporavak i otpornost te je zabrinut da bi to moglo utjecati na brzinu provedbe kohezijske politike; ističe potrebu za osiguravanjem komplementarnosti i sinergija između kohezijske politike, Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih instrumenata politike kako bi se osigurao maksimalan učinak;
14. ističe da je tehnička pomoć i dalje ključna za provedbu kohezijskih fondova; stoga poziva Komisiju da podrži države članice i pomogne im da ubrzaju pripremu i usvajanje sporazumâ o partnerstvu i operativnih programa, posebno u regijama koje graniče s Ukrajinom, kako bi se povećala njezina prisutnost na terenu i tehnička pomoć postavila za prioritet u slučajevima kašnjenja u provedbi projekta;
15. pozdravlja fleksibilnost uvedenu prijedlozima u okviru Djelovanja kohezijske politike za izbjeglice u Europi (CARE) kako bi se državama članicama pomoglo u suočavanju s posljedicama rata u Ukrajini, po uzoru na Investicijske inicijative kao odgovor na koronavirus, CRII i CRII+; naglašava, međutim, da financiranje u okviru kohezijske politike mora prvenstveno služiti njezinim dugoročnim ciljevima politike i da ne smije postati izvor financiranja čija je svrha nadoknađivanje nedostataka u proračunskoj fleksibilnosti ili mehanizmima za odgovor na krizu u okviru VFO-a;
16. stoga poziva Komisiju da se hitno pobrine za to da se osiguraju dovoljna sredstva i da se pomoć usmjeri nadležnim tijelima i nevladinim organizacijama koje se bave ukrajinskim izbjeglicama u državama članicama EU-a, s posebnim naglaskom na države članice koje apsorbiraju najveći dio priljeva izbjeglica; ističe da bi se stopa sufinanciranja od 100 % trebala uvjek primjenjivati za potporu subjektima i obiteljima domaćinima kako bi se smanjilo opterećenje za kućanstva koja primaju izbjeglice;
17. izražava zabrinutost zbog toga što Komisija prijedlog REPowerEU uključuje veće mogućnosti za prijenos proračunskih sredstava u Mehanizam za oporavak i otpornost iz kohezijske politike; ističe da će se do 2030. više od 100 milijardi EUR sredstava kohezijske politike uložiti u energetsku tranziciju, dekarbonizaciju i obnovljive izvore energije; stoga poziva na ubrzanu provedbu kohezijske politike.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	21.6.2022	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	24 3 3
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Pietro Bartolo, Olivier Chastel, Andor Deli, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazabal Rubial, Alexandra Geese, Vlad Gheorghe, Valérie Hayer, Niclas Herbst, Joachim Kuhs, Zbigniew Kuźmiuk, Pierre Larrouтуrou, Margarida Marques, Siegfried Mureşan, Victor Negrescu, Bogdan Rzońca, Nils Torvalds, Nils Ušakovs, Johan Van Overtveldt, Rainer Wieland	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Anna-Michelle Asimakopoulou, Rosa D'Amato, Jonás Fernández, Fabienne Keller, Petri Sarvamaa	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Asim Ademov, Sunčana Glavak, Gilles Lebreton, Christian Sagartz, Marc Tarabella	

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

24	+
PPE	Asim Ademov, Anna-Michelle Asimakopoulou, José Manuel Fernandes, Sunčana Glavak, Niclas Herbst, Siegfried Mureşan, Christian Sagartz, Petri Sarvamaa, Rainer Wieland
RENEW	Olivier Chastel, Vlad Gheorghe, Valérie Hayer, Fabienne Keller, Nils Torvalds
S&D	Pietro Bartolo, Jonás Fernández, Eider Gardiazabal Rubial, Pierre Larrouturou, Margarida Marques, Victor Negrescu, Marc Tarabella, Nils Ušakovs
VERTS/ALE	Rosa D'Amato, Alexandra Geese

3	-
ID	Joachim Kuhs, Gilles Lebreton
NI	Andor Deli

3	0
ECR	Zbigniew Kuźmiuk, Bogdan Rzońca, Johan Van Overtveldt

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani

1.7.2022

MIŠLJENJE ODBORA ZA POLJOPRIVREDU I RURALNI RAZVOJ

upućeno Odboru za regionalni razvoj

o gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji u EU-u: Osmo izvješće o koheziji (2022/2032(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Dacian Cioloș

PRIJEDLOZI

Odbor za poljoprivrednu i ruralni razvoj poziva Odbor za regionalni razvoj da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. ističe da se sektor poljoprivrede i stočarstva suočava s brojnim krizama, kao što su klimatska kriza, trgovinski ratovi, posljedice pandemije i posljedice rata u Ukrajini, uz povećanje cijena energije, sirovina i opskrbe; osim toga, ističe da razne krize predstavljaju posebne izazove za kohezijsku politiku i europsku solidarnost jer destabiliziraju poljoprivredni sektor, smanjuju sigurnost opskrbe hranom u EU-u, kao i poljoprivrednu proizvodnju u Uniji i opskrbu trećih zemalja hranom, i povećavaju rizik od raširene gospodarske stagnacije, čime će se istaknuti i povećati percipirane razlike u bogatstvu među državama i regijama EU-a, osobito u ruralnim područjima, koja su posebno izložena riziku od gubitka radnih mesta i siromaštva; naglašava da sve te krize utječu na gospodarski i socijalni razvoj poljoprivrednih područja, a time i na socijalnu i teritorijalnu koheziju; stoga naglašava potrebu za žurnim i odgovarajućim odgovorima na hitne potrebe i buduće prijetnje, uz korištenje instrumentima u okviru zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) i kohezijske politike;
2. podsjeća na ključnu ulogu koju poljoprivrednici i poljoprivredno-prehrambeni sektor imaju i koju su imali, osobito tijekom pandemije bolesti COVID-19, unatoč tome što su ujedno bili suočeni s velikim porastom ulaznih troškova i logističkim teškoćama u osiguravanju kontinuiranog pristupa kvalitetnoj i cjenovno pristupačnoj hrani, posebno u kratkim lancima opskrbe i za lokalno uzgojenu hranu; stoga smatra da bi trebalo uspostaviti opskrbu na lokalnoj razini kako bi se osigurala trajnost opskrbe jer se time jamči povećanje dohotka poljoprivrednika, a potrošačima omogućuje pristup kvalitetnim proizvodima;
3. podsjeća da bi ekološka tranzicija u proizvodnji hrane mogla stvoriti situaciju pogodnu za primarne proizvođače, okoliš i društvo u cjelini; stoga ističe da europski zeleni plan, a posebno strategija „od polja do stola”, može biti alat za usklađeniji, povezani i održiviji razvoj u EU-u;
4. pozdravlja ulogu radnika migranata tijekom pandemije koji su pomagali našim poljoprivrednicima u radno intenzivnim poljoprivrednim sektorima;
5. naglašava da su ruralna područja zbog pandemije bolesti COVID-19 postala privlačnija

Ijudima iz drugih regija, čime su stvoreni uvjeti za zaokret određenih negativnih trendova koji utječu na ruralna područja; s tim u vezi poziva države članice da više pozornosti i sredstava usmjere na razvoj tih regija, posebno u područjima kao što je uspostava digitalne infrastrukture u regijama u kojima su razine pokrivenosti internetom ispod prosjeka EU-a;

6. ističe da je nužno na razini EU-a učinkovito i usklađeno provesti krizni plan za osiguravanje opskrbe hranom i sigurnosti opskrbe hranom u kriznim vremenima, koji je naveden u komunikaciji Komisije o toj temi (COM(2021)0689);
7. naglašava važnost povećanja otpornosti poljoprivredno-prehrabrenog sustava Unije i opremanja tog sustava alatima i fleksibilnošću potrebnima za suočavanje s novim krizama, kao što je ruska agresija na Ukrajinu, ulaganjem u istraživanje i inovacije, tehničku podršku poljoprivrednicima u pristupu različitim vrstama financiranja digitalizacije, promotivne kampanje za rast ekološkog sektora i prijelaz na održiviju i teritorijalno povezanu poljoprivredu; podsjeća na primarnu potrebu da se zajamči sigurnost opskrbe hranom u Europskoj uniji i na globalnoj razini, osobito u ugroženim trećim zemljama, i odgovornost Unije prema trećim zemljama koje ovise o uvozu hrane; s tim u vezi naglašava da je potpuno iskoristavanje potencijala održive europske poljoprivredne proizvodnje preduvjet za sigurnost opskrbe hranom našeg kontinenta;
8. napominje da kohezijska politika i regionalne strategije zaštite okoliša nude mogućnosti za potporu održivim ulaganjima poljoprivrednika i upravitelja šuma u prilagodbu klimatskim promjenama, posebno u sprečavanje poplava, suše i požara; preporučuje da se te mogućnosti u budućnosti istaknu kako bi se države članice i regionalne vlasti potaknulo da ih potpunosti iskoriste;
9. podsjeća na pozitivan učinak ZPP-a na europske regije u posljednjih 60 godina, osobito kad je riječ o ublažavanju demografskih trendova; poziva Komisiju da poboljša komplementarnost, koordinaciju, fleksibilnost i dosljednost te da usvoji međusektorski pristup svim europskim politikama u provedbi fondova EU-a, da kao prioritet utvrdi ubrzanje sinergija i pristup financiranju, posebno za kohezijsku i poljoprivrednu politiku, uključujući projekte koji se financiraju u okviru Mechanizma za oporavak i otpornost, osiguravanjem koordinacije, komplementarnosti i dosljednosti u području ruralnog razvoja, poljoprivredne održivosti i teritorijalne kohezije; naglašava potrebu za učinkovitom koordinacijom između europskih i nacionalnih politika, kao i za uklanjanjem administrativnog opterećenja tijekom provedbe kako bi regije i teritoriji mogli u potpunosti iskoristiti mogućnosti koje nude ti finansijski instrumenti;
10. napominje da je važno isticati činjenicu da se otočne regije suočavaju s posebnim izazovima u pogledu ruralnog razvoja;
11. naglašava važnost kohezijske politike EU-a za ruralna područja, u kojima živi gotovo 30 % stanovništva EU-a te koja čine više od 80 % njegova teritorija; podsjeća da su naša ruralna područja u središtu naše proizvodnje hrane i da su dio bogatstva našeg kontinenta; naglašava ulogu koju bi dugoročna vizija za ruralna područja EU-a trebala imati u poticanju sinergija između različitih politika EU-a putem uspostave okvira za fleksibilnu suradnju između vlasti i dionika, temeljenu na kontinuiranoj pomoći poljoprivrednicima, te provedbe inicijativa predviđenih akcijskim planom za ruralna

područja; naglašava važnost načela partnerstva i uključivanja lokalnih i regionalnih aktera u izradu programa, provedbu i praćenje ruralnog razvoja i teritorijalne kohezije; naglašava da je potrebno utvrditi ciljeve kohezijske politike i ZPP-a koji su međusobno dosljedni i usporedivi; ističe da bi se u tom procesu trebala uzeti u obzir rodna perspektiva;

12. napominje da depopulacija negativno utječe na socijalnu, gospodarsku i teritorijalnu koheziju EU-a, posebno u ruralnim i udaljenim područjima; naglašava da to povećava gospodarsku isključenost, kao i rizik od siromaštva i socijalne isključenosti; stoga poziva Komisiju i države članice da više pozornosti posveti financiranju ruralnih područja iz Fonda za regionalni razvoj i kohezijske politike;
13. naglašava važnost poljoprivrednog sektora za stvaranje radnih mesta i osiguravanje sredstava za život u ruralnim područjima te potrebu za borbot protiv depopulacije i napuštanja ruralnih područja, što je posebno izraženo u udaljenim i planinskim regijama zbog niskih prihoda i potencijala produktivnosti poljoprivredne aktivnosti u tim područjima; ističe problem demografskog starenja u Uniji, koji bi se u nadolazećim godinama mogao pogoršati; naglašava važnost promicanja mjera osmišljenih za stabilizaciju razine stanovništva u ruralnim područjima s pomoću ciljanih politika i dodjele potrebnih sredstava stvaranjem povoljnih uvjeta i olakšavanjem uvjeta za stvaranje kvalitetnih radnih mesta i privlačenje novih stanovnika i mladih u ruralna područja te za promicanje zapošljavanja mladih u poljoprivrednom sektoru smanjenjem razlika u plaćama između poljoprivrede i drugih sektora, isticanjem rješenja kojima će se zajamčiti kompenzacija za poljoprivrednike u skladu s ubrzanim rastom cijena, povećanjem produktivnosti radne snage i poslovne konkurentnosti, poboljšanjem digitalne povezanosti kroz velikog kapaciteta u ruralnim područjima, povećanjem financiranja za modernizaciju i digitalizaciju poljoprivrede i stočarstva te poboljšanjem kvalitete života zahvaljujući poticanju ulaganja u infrastrukturu, osobito u zdravstvenu, obrazovnu i cestovnu infrastrukturu, te usluge;
14. naglašava potrebu za dalnjim ulaganjem u digitalnu i zelenu tranziciju, inovacije i osposobljavanje u području ruralnih vještina kako bi se smanjile razlike između ruralnih i urbanih područja i općenito povećala privlačnost i dinamičnost ruralnih područja; žali zbog toga što danas samo svaka šesta osoba u ruralnim područjima Unije ima pristup širokopojasnim mrežama vrlo velike brzine; naglašava da prijelaz na digitalni i modernizirani poljoprivredni model neće biti moguć bez poboljšanja povezanosti ruralnih područja EU-a; naglašava ulogu lokalnih vlasti, radnika i poduzeća u osiguravanju obrazovanja i osposobljavanja u slabije razvijenim regijama kako bi se stanovništvo bolje pripremilo na suočavanje s novim izazovima, čime bi se lokalnim vlastima, radnicima i poduzećima pomoglo da u većoj mjeri uzmu u obzir nove izazove s kojima se suočavaju slabije razvijene regije; napominje da je digitalna transformacija i dalje neujednačena diljem Europe; naglašava hitnu potrebu za jačanjem temeljnih digitalnih kapaciteta EU-a;
15. napominje da je poboljšanje pristupa zelenom prijevozu i uslugama u ruralnim i udaljenim područjima ključno za rješavanje problema socijalne i digitalne isključenosti stanovništva u regijama; stoga poziva države članice da prepoznaju važnost ruralnih i udaljenih područja s obzirom na njihovu raznolikost te da razviju njihov potencijal poticanjem ulaganja u lokalno gospodarstvo, promicanjem poduzetništva i poboljšanjem

njihove infrastrukture;

16. napominje da slabije razvijene regije znatno više ovise o zapošljavanju u poljoprivredi te se zbog toga osjećaju veći negativni učinci gospodarskog restrukturiranja i modernizacije poljoprivrede, za koje je potrebno manje radne snage; stoga poziva na istraživanje novih mogućnosti za zadržavanje stanovništva u tim područjima, kao što je razvoj ruralnog turizma;
17. napominje da napuštanje zemljišta može negativno utjecati na biološku raznolikost jer se praksama poljoprivrednika održavaju staništa i obilježja krajobraza visoke bioraznolikosti;
18. ističe važnu ulogu programa LEADER u ruralnim područjima uključivanjem lokalnih aktera u osmišljavanje i provedbu strategija, donošenje odluka i dodjelu sredstava za razvoj njihovih ruralnih područja; napominje da se inicijativama zajednice i građana može snažno poduprijeti lokalno gospodarstvo i socijalna kohezija, ekološka tranzicija, kao i ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba tim promjenama; nadalje napominje da lokalne akcijske skupine i program LEADER mogu biti primarni alati za postizanje tih ciljeva; poziva države članice da ojačaju program LEADER, osobito njegov proračun te da osiguraju da finansijska sredstva u okviru programa dospiju do projekata na terenu;
19. ističe potrebu za boljim proučavanjem i prilagodbom utjecaju klimatskih promjena na europske regije, posebno na poljoprivredni sektor, jer to predstavlja znatnu prijetnju za budućnost tih regija;
20. naglašava da pitanja jednakosti i uključenosti moraju dobiti još važniju ulogu u regionalnom razvoju; ističe posebnu ulogu mladih u kohezijskoj politici;
21. ističe da su neke države članice teže pogodjene posljedicama rata u Ukrajini i poziva Komisiju da dodijeli dodatna sredstva potrebna za provedbu kohezijske politike u tim zemljama, s naglaskom na fleksibilnosti prijenosa između različitih finansijskih sredstava ako sredstva nisu iskorištena;
22. ističe da razlike u razvoju između država članica i regija EU-a nerazmjerne utječu na žene; ističe ključnu potrebu za time da se poduzetnicama u ruralnim područjima pruži poticajno okruženje, uključujući pravnu i političku potporu, što dovodi do većeg pristupa informacijama, znanju i vještinama, kao i olakšavanja pristupa finansijskim sredstvima, što dovodi do stvaranja više radnih mesta u ruralnim područjima;
23. poziva Komisiju da utvrdi i provede potrebne mjere fleksibilnosti kako bi se osigurao prijenos nepotrošenih sredstava EU-a, usmjeravajući ih na različite poljoprivredne sektore, posebno u cilju razvoja sektora prerade sirovih proizvoda i jačanja kratkih lanaca opskrbe i trgovine lokalno uzgojenom hranom;
24. podsjeća na to da se u članku 174. Ugovora o funkciranju Europske unije, koji se odnosi na gospodarsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju, prednost daje ruralnim područjima; međutim, napominje da se dodjelom sredstava iz kohezijskih fondova nedovoljno uzimaju u obzir ruralna područja i njihove specifične potrebe; stoga poziva Komisiju da razmotri razvoj jasne metodologije za procjenu udjela sredstava kohezijske

- politike koji će se dodijeliti ruralnim područjima;
25. naglašava važnost povećanja broja radnih mesta koja se mogu popuniti ukrajinskim izbjeglicama te poziva Komisiju da razvije prijeko potrebne politike i mjere u tom pogledu.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	30.6.2022
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0: 35 2 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Mazaly Aguilar, Carmen Avram, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Dacian Cioloş, Jérémie Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Krzysztof Jurgiel, Camilla Laureti, Norbert Lins, Chris MacManus, Maria Noichl, Juozas Olekas, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Marc Tarabella, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Asim Ademov, Eric Andrieu, Franc Bogovič, Lena Düpont, Claude Gruffat, Pär Holmgren, Tilly Metz, Alin Mituța, Tonino Picula, Michaela Šojdrová, Tom Vandenkendelaere
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Vlad Gheorghe, Ondřej Kovařík, Andrey Kovatchev

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

35	+
PPE	Franc Bogović, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Lena Düpont, Norbert Lins, Tom Vandenkendelaere, Asim Ademov, Anne Sander, Andrey Kovatchev, Simone Schmiedtbauer, Michaela Šojdrová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
S&D	Eric Andrieu, Carmen Avram, Isabel Carvalhais, Camilla Laureti, Maria Noichl, Juozas Olekas, Tonino Picula, Marc Tarabella
Renew	Dacian Cioloş, Jérémie Decerle, Alin Mituţa, Vlad Gheorghe, Ondřej Kovařík
Verts/ALE	Benoît Biteau, Tilly Metz, Martin Häusling, Pär Holmgren, Claude Gruffat
ECR	Bert-Jan Ruissen
The Left	Luke Ming Flanagan, Chris MacManus
NI	Dino Giarrusso

2	-
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel

0	0

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	12.7.2022
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0: 28 0 13
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Matteo Adinolfi, François Alfonsi, Pascal Arimont, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Benjumea Benjumea, Tom Berendsen, Stéphane Bijoux, Vlad-Marius Botoș, Rosanna Conte, Rosa D'Amato, Christian Doleschal, Raffaele Fitto, Chiara Gemma, Krzysztof Hetman, Peter Jahr, Manolis Kefalogiannis, Constanze Krehl, Cristina Maestre Martín De Almagro, Nora Mebarek, Alin Mituța, Dan-Ştefan Motreanu, Niklas Nienauß, Andrey Novakov, Younous Omarjee, Alessandro Panza, Tsvetelina Penkova, Maxette Pirbakas, Marcos Ros Sempere, André Rougé, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Karolin Braunsberger-Reinhold, Anna Deparnay-Grunenberg, Isabel García Muñoz, Niyazi Kizilürek, Mikuláš Peksa, Stanislav Polčák
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Sergio Berlato, Carlo Fidanza, Billy Kelleher, Pedro Marques

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

28	+
NI	Chiara Gemma
PPE	Pascal Arimont, Tom Berendsen, Karolin Braunsberger-Reinhold, Christian Doleschal, Krzysztof Hetman, Peter Jahr, Manolis Kefalogiannis, Andrey Novakov, Stanislav Polčák
Renew	Stéphane Bijoux, Billy Kelleher, Irène Tolleret
S&D	Adrian-Dragoș Benea, Isabel García Muñoz, Constanze Krehl, Cristina Maestre Martín De Almagro, Pedro Marques, Nora Mebarek, Tsvetelina Penkova, Marcos Ros Sempere
The Left	Niyazi Kizilürek, Younous Omarjee
Verts/ALE	François Alfonsi, Rosa D'Amato, Anna Deparnay-Grunenberg, Niklas Nienabß, Mikuláš Peksa

0	-

13	0
ECR	Sergio Berlato, Carlo Fidanza, Raffaele Fitto
ID	Matteo Adinolfi, Rosanna Conte, Alessandro Panza, André Rougé
NI	Maxette Pirbakas
PPE	Isabel Benjumea Benjumea, Dan-Ştefan Motreanu
Renew	Vlad-Marius Botoş, Alin Mituţa, Susana Solís Pérez

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani